

LA ESQUELLA

DE LA

TORRATXA

PERIÒDICH SATÍRICH,
HUMORÍSTICH, IL-LUSTRAT Y LITERARI

DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA

10 céntims cada número per tot Espanya

Números atrassats 20 céntims.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ

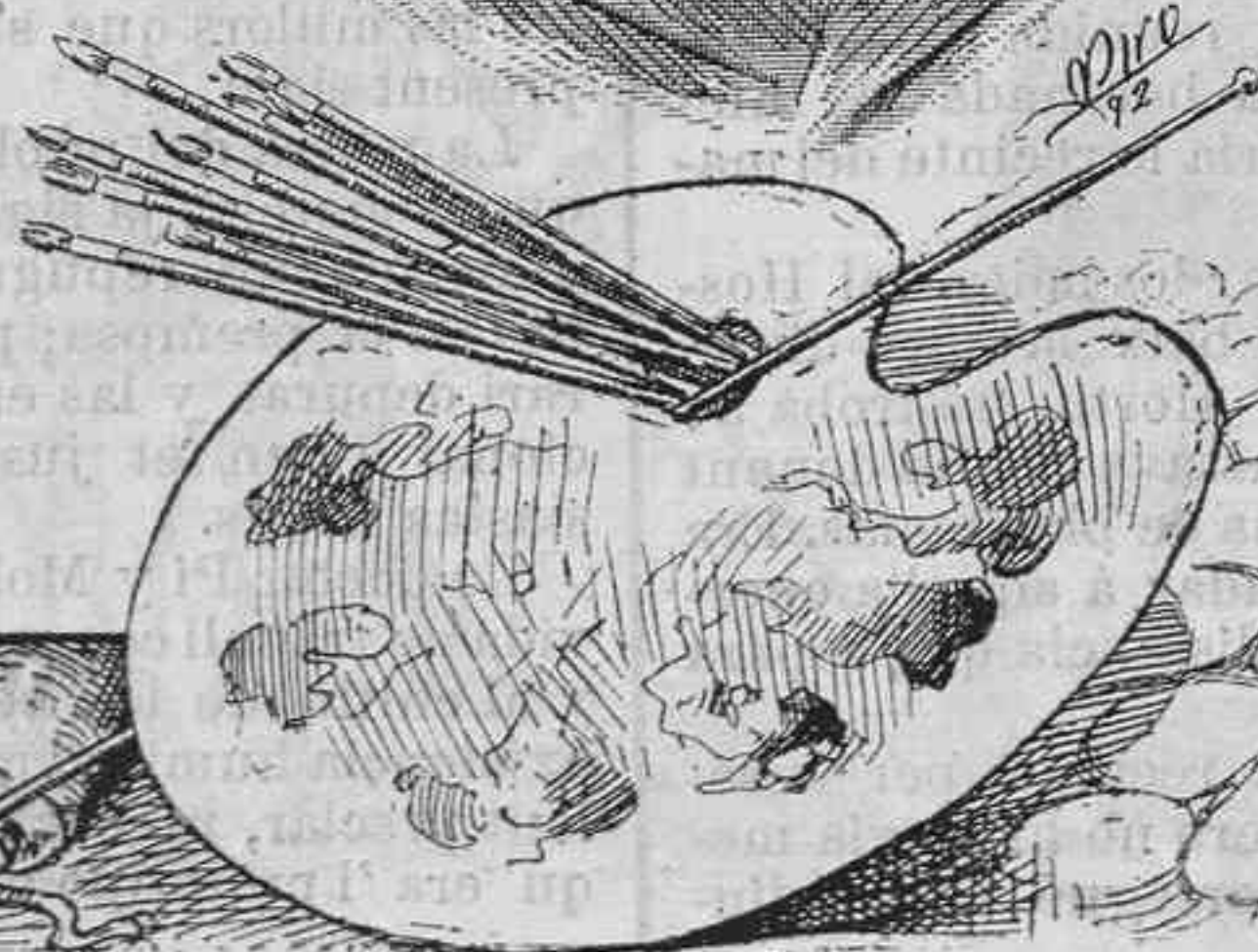
Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya, 3 pessetas,
Cuba y Puerto-Rico, 4.—Estranger, 5.

CAPS DE BROT

F. GALOFRE OLLER

Ahir no se 'l coneixia,
lo Boria avall l' ha enlayrat,
portat per las alenadas
de la popularitat.

Es jove, té afany de gloria,
y ab lo seu inmens talent
pot produhir obras insignes
que visquin eternament.

CRONICA

PÍ Y MOLIST

Emili Pí y Molist era una proba vivent de que la medicina y las lletras poden fer, conforme diuen los castelláns, *muy buenas migas*. No es ell la única personalitat en la qual s'ajuntan l'art de curar y l'art d'escriure bé; entre 'ls metjes cataláns se senyalan altrás personalitats qu' en lo mateix cas se troban, y d'ellas ne citariam un bon número, si no temessim incorre en involuntarias omissions.

Pi y Molist, nascut á Barcelona al any 24, era fill del historiador Pi y Arimon, autor de l'obra important *Barcelona antigua y moderna*. Ell mateix, jove com era, tingué de acabar aquell llibre, que son pare, al morir, havia deixat sense terminar. ¡Piados tribut pagat pèl jove Pi y Molist al venerable autor dels seus días!...

Era estudiant encare, si bé 's trobava ja als últims de la carrera, quan en un renyit certámen en lo qual hi prengueren part verdaderas eminencias de la medicina, guanyá ell lo premi, ab una memoria trasant lo projecte de un manicomi modelo pera ser erigit en las aforas de Barcelona. Aquest triunfo marcá la séva vocació com á metje frenópata, y siguié la base del ideal de tota la séva vida. Ja may més havia de abandonar la idea del manicomi modelo. Tota la séva existencia quedá consagrada á aquest ideal noble y generós.

Era un home de cor, incapás de convertir en industria productiva l'exercici de la séva professió. La Junta del Hospital de la Santa Créu li confiá trenta set anys enrera la direcció facultativa de la secció de dementes, y tan lligat se considerá sempre ab aquells desventurats, que quan parlava d'ells solia dir:

—Los méus boigs—estimantlos com á fills séus y com á tals fills assistintlos.

Es un espectacle hermós lo que ofereix una rahó tan serena y unas facultats intellectuals tan equilibradas, entre mitj de aquell gran número de infelissos victimas d'enfermetats mentals. Lo doctor Pi sabia guanyarse las simpatías de tots ells. Si una resquicia de rahó presentavan, per ella s'introduhia 'l generós doctor, procurant despertar la séva reflexió y asserenar la séva ánima conturbada.

Un día un boig se li va plantar al davant y ab la major serietat li va dir:

—Doctor Pi: los boigs no som nosaltres, los boigs son vostés.

Quan lo doctor Pi contava aquesta anécdota, solia dir:

—Creurian que aquella sortida del boig va ferme reflexionar moltíssim?

Era costúm del doctor fer un fondo ab tots los emoluments que li corresponian per l'expedició de certificats, y quan la suma reunida li bastava, solia invertirla en costejar una berenada als infelissos reclusos, omplint d'alegría lo recinte del manicomi.

Quan siguié hora de trasladar los boigs del Hospital al suntuós manicomi que baix la séva direcció fou aixecat en lo terme d'Horta, se trobá ab una malalta furiosa, que passava 'l día donant grans crits y vomitant tota mena de blasfemias. Era un compromís molt gran trasladar á aquella energúmena, dada la considerable distancia que separa l'Hospital del terme de Horta.

Lo doctor Pi apelá á tots los recursos per sossegar á aquella desventurada: pero no hi havia medi de calmarla. Llavors se li ocorregué ficarla din-

tre de un carruatje forrat de matalassos, y feu col·locar en lo cotxe un organet de manubri que tot lo cami aná tocant, ofegant los crits de la boja.

La construcció del gran Hospital que una vegada terminat será, sens dupte, 'l més important d'Europa, está basada en los estudis que havia fet lo doctor Pi y Molist. Vintiset anys feya que 'ls planos estavan trassats, y avuy, després de tan llarga fetxa, res essencial en ells ha hagut de tocarse, tan bé responen á totas las necessitats á que ha de atendre un establiment de aquesta indole. Lo doctor Pi y Molist s'adelantava á totas las previsions de la ciencia frenopática.

¡Y ab quin gust anava seguint durant aquests quatre últims anys la construcció de aquell edifici qu' ell havia somiat, y que durant anys y anys, en vista del olvit en que 's tenia 'l projecte, donava ja per irrealizable!

—Lo Manicomi d'Horta—solia dir—es la epepeya de la méva vida.

Per cert que allá, entre mitj de las obras en construcció, per primera y única vegada en la séva vida, li varen treure 'l retrato fotogràfich. Visitavan lo manicomi en construcció la Junta del Hospital y alguns convidats, entre 'ls quals hi havia varias senyoras. Un aficionat treya vistas del edifici en construcció, quan á una senyora se li ocorregué proposar que 's tragués un grupo de tots los presents.

Lo doctor Pi s'esquitllava, pero obligat á formar en lo grupo, se colocá á un extrem del mateix creyent que la séva imatge sortiría quan menos molt borrosa.

—Fòquil á n' ell sol...—va dir un individuo de la Junta al fotógrafo. Y aixís va ferho aquest, sortint del modest doctor un retrato perfecte.

L'oposició á deixarse retratar corria parellas en ell ab la de portar frach. Quan l'Academia de Medicina li dedicá una solemne sessió, en la qual hi prengueren part nostras primeras eminencias médicas, lo doctor Pi, no podentse negar á aquella carinyosa imposició dels seus companys, los hi digué:

—Senyors: una cosa, á lo menos, m'han de permetre, y es la de assistir á la sessió de levita... Res de frach... res d'etiquetas.

En aquella sessió memorable, lo doctor Pi, que tanta oposició mostrava á deixarse retratar pèls altres, se retratá á sí mateix de cos enter, llegint al efecte la séva auto-biografia, un modelo de discreció y d'hermós estil literari. Lo llenguatge del doctor Pi era d'or pur. Coneixia als clàssichs castellans y 'ls imitava ab una perfecció tal que feya duptar á Menéndez Pelayo que l'autor de aquells primors siguiés catalá.

Lo seu llibre *Los primores del Quijote*, estudiant la figura del héroe de Cervantes baix lo punt de vista médich, es una obra genial que quedarà entre las millors que s'han escrit á Espanya en lo present sigle.

La massa del públich no li ha prestat l'atenció que 's mereix, ja siga per inadvertencia, ja perque al doctor Pi li repugnava anar en busca dels bombos de la premsa; pero las personas de gust literari depurat, y las eminencias de la literatura nacional li han fet justicia tributantli 'ls més entusiastas elogis.

Lo doctor Pi y Molist no tenia enemichs. Una vida de treball consagrada á aliviar als desgraciats y al cultiu de las bellas lletras, ha sigut la séva existencia humil y modesta. Ab ell ha mort un talent preclar, un cor honradíssim y una personalitat qu' era 'l prototipo de totas las virtuts.

P. DEL O.

!!! LO GRRRRAN PROGRAMA!!!

CENTENARI COLON

¡¡ 24 días de FESTAS!!

FOCHS ARTIFICIALS

LLUMINARIAS

FOCHS ARTIFICIALS

GRAN EXPOSICIÓ DE 'LS DRAPAIRES
Y TRASTOS VELLS. &c.

CARRERS GUARNÍTS, AB PREMI

!!! MÚSICA!!!

FESTAS DE BARRI

!!! TOROS!!! !!! TOROS!!!

!! MÚSICA!! MÚSICA !! MÚSICA

Novedats á carretadas,
lo més *chic* que 's pot doná,
un programa *fin de siècle*...
¡Llegiulo!... ¡No hay más allá!

¿QUÉ JUGUÉM?

SONET

Estich alló que 's diu mi'j trastocat
y ja de mi mateix no estich segú;
ó bé ha fugit de mí 'l sentit comú
ó tot lo diccionari s' ha cambiat.

Lo monte, la ruleta, 'l baccarat,
lo ruch, bonas y malas, trenta hú,
la fava, la carteta, 'l ventihú
y qué sé jo que més s' han inventat.

Sento parlar de punts continuament,
de ganxos, de burlots y de banquers
que tallan per aquests ó aquells diners,
mes com que jo de ré' estich al corrent,
no sé si los tals mots serán lo sant
de que una gran conjura 'ns va minant.

INDALECI CUCARACHA.

FESTAS DEL CENTENARI

Contan las crónicas que quan Napoleón III va pujar al candelerero fentse amo de Fransa, los pagesos y la gent senzilla d' aquell país creyan de bona fé que aquell Napoleón era 'l Napoleón primer, lo gran Napoleón d' Austerlitz y las Pirámides.

—¿Veyéu?— se deyan ells ab ells:—¿veyéu com no es mort l' emperador?

Lo mateix, encare que per causas distintas, pensarán avuy los barcelonins ignocents que may s' enteran de lo que passa.

—¿No van fer corre qu' en Rius y Taulet era mort?— dirán probablement:—¿veyéu cóm es mentida? Llegiu lo programa de las festas del centenari y sentiréu lo séu accent, veuréu la séva má, contemplaréu la séva imatge...

Realment: sembla que 'l marqués d' Olérdola haja sortit de la tomba ab l' únich propósit de redactar lo programa que l' Ajuntament ens ha clavat pels nassos. Alló es Rius y Taulet pur, sense fallarhi un punt ni una coma; no més s' hi troba á faltar alguna primera p'dra.

Obrím lo catálech dels festeigs, extenémlo sobre la taula y comensém á examinarlo.

La inauguració 's fixa pél divendres, dia 23.

¡Divendres! ¿veuhén quína mala sombra? ¿Cóm pot anar bé una cosa que 's comensa un dia de tan mala reputació?

Peró no 'ns hi encaparrém. Aném á examinar la llista.

Després de la iluminació dels edificis públichs, lo cos municipal té la modestia de ferse donar una serenata, per bandas y coros. Com aquell senyor que quan convidava á algú, avants de assentarse á taula entrava á la cuyna y llepava la vianda que s' havian de menjar los convidats. Y per justificarse exclamava:

—¡En algo s' ha de coneixe que jo soch l' amo!

Numero según. Soroll y gatzara: coros, diana, repich de campanas, salvas d' artilleria... y toros.

—¿Públichs?

—No senyors: toros al torín, á tant per barba com cada vegada que hi ha corrida.

Dirán que si es aixís, també podían posar en lo programa: funcions als teatros, cansóns al Eden-Concert, *caballitos* pera la quitxalla, *mantecados* y *gelats* en los cafés y grans dinars en totas las fondas...

De fixo que la comissió no devia atinarhi: d'

altre modo no hauria desperdiciat un medi tan excelent y barato d' allargar lo programa.

A més dels toros, tindrà també lloch aquest dia l' obertura de la fira de juguets, llibres vells, melons y altres objectes d' utilitat y adorno. Llástima que la estació no estigui més adelantada, perque de segur que al costat del anunci de la fira, hi hauriam vist aquesta advertencia:

«También se inaugurarà la venta de castañas y moniatos calientes, en elegantes fogones colocados en las esquinas.»

Seguim endavant y saltém al dia 26.

«Concurso de esgrima.»

Lo programa no dona detalls; pero es de suposar que en aquest concurs hi pendrán part alguns que freqüentan la casa gran, que diu que manejan lo *sabre* al en gros y ab un brillo extraordinari.

Dimecres, dia 28:

«Visita á los edificios públicos.»

Lo qual vol dir que aquell dia, la gent podrá entrar al Hospital, al Hospici, á la Presó y 'ls que ja tinguin certa edat, á las Hermanitas.

Dissapte, 1. er d' Octubre:

«Gran parada militar.»

Es una mica atrevit això de contar ab que 'l general deixarà las tropas pera divertir á la gent, ensenyantlas com una raresa; pero 's diu que 'l municipi, en cas de qu' en Blanco no 'l vulga secundar, farà de tots modos la parada *militar* colcant en fila 'ls municipals, los serenos y 'ls burrots precedits pels carretóns dels gossos y capitanejats pél famós Aleu. Alguns concejals opinan que una parada d' aquesta especie sería millor que una de debó, perque faria riure més.

Dilluns, dia 3:

«Fiestas de barrio.»

Es dir, sortijas, carreras de sachs y tota la salsa de trencar l' olla, llepar la payella y bufar lo plat de cendra.

Item més, lo mateix dia:

«Concurso pajaril y desfile.»

¿Desfile de qué? Lo programa no ho diu, pero piadosament pensant, ha d' entendres que deurá ser desfile d' aucells. Després del concurs, quan las pobras bestioletas haurán lluhit sas habilitats, deurán obrilshi las gabias y anda, *desfileu* ¡y campi qui puga!

Dia 4:

Un altre concurs: «de ganados.»

No es del tot mala idea; pero en lloch de ferlo de *ganados*, jo hauria combinat un concurs de *perdidos*, que aquí abundan d' una manera assombrosa y no 'ns haurian fet quedar malament.

Dimecres, dia 5:

«Exposición de verduras.» O lo qu' es igual: concurs de naps, cols, ápits y xirivias. No 's diu si també hi haurá pastanagas; pero 's murmura que hi ha empenyo en que 'l concejal que presideixi la exposició 'n sigui bastant, lo qual no 'm sembla gens difícil.

Dia 7:

«Cabalgata anunciadora.»

En altres termes, professó dels Principes del Congo, l' *anciana* Seigel, lo doctor Ayer, lo senyor Singer, las corbatas del 27 y en últim terme la Neotafia.

Diumenje, 9:

«Baile de etiqueta en el Lírico.»

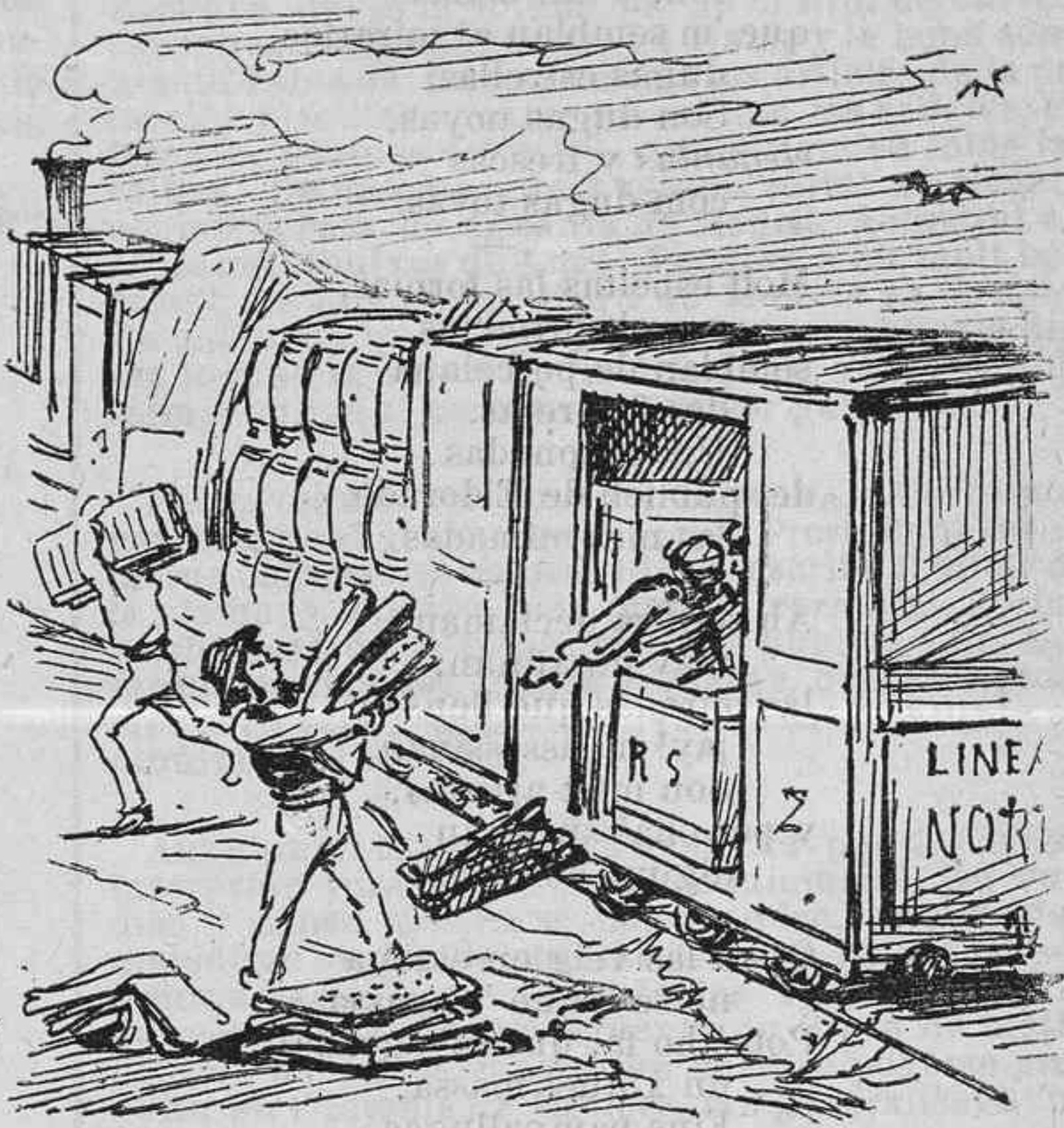
D' etiqueta. Ue manera com qualsevol altra d' avisar als descats que la cosa no va per ells. Lo qui no tingui frac y clac ha d' espinyárselas.

Dilluns, dia 10:

EN LA LÍNEA DEL NORT

MORALITAT

INMORALITAT

Desde ara en las bibliotecas de totas las estacions, sols s' hi poden vendre llibres plens de sants y de oracions.

A pesar de aixó, s' ignora si ara 's pendrán precaucions perque no desapareixin los géneros dels wagons.

«Visita á las Casas de Beneficencia...»

¡Hola, hola! ¿altra vegada? ¿y alló qu' hem vist lo dia 28? ¿Hem de tornar á anar al Hospici y als Bordets?

Ara m' adono de que la visita d' aquell dia era pels edificis públichs: la ocasió d' anar al Hospital es avuy.

¡Y donchs! ¿qué haviam de visitar lo dia 28? ¿Los edificis públichs? ¿Quíns edificis públichs tenim á Barcelona, descontant los establiments benéfichs?...

¡Ah! Ja hi cáych. Lo programa vol dir aquests edificis de ferro y vidre, parescuts á cuynas económicas, que han colocat últimament en la Rambla y altres passeigs.

A partir del dia 10, lo programa es un foch granejat d' iluminacions, músicas, coros, fochs y carreras de caballs.

Los ulls del lector s' enlluhernan ab tanta bellugadissa y al últim no té mes remey que plorar, sense que puga arribar á compendre si plora de tristesa ó d' alegría.

Perque exceptuant algunas notas que expressament hi passat per alt perque son serias y dignas de Barcelona—la Exposició d' arts industrials y decorativas, la batalla de flors, la iluminació del port, lo concurs d' orfeóns, l' estreno del himne á Colón y 'l museo americanista—tot lo demás es tan infantil y candorós, que á més de recordar inevitablement las festas que organisava 'l difunt Rius y Tauler, ens transportan als po' de montanya, que, pam més pam menos, solen celebrar la festa major tal com aném á celebrarla aquí.

Cada dia adornos de calles; á cada pas fochs ar-

tificials; dia si dia nó, carreras de caballs ó de velocipedos....

Los pajesos, quan s' enterin de las excelencias del programa, deurán dirse entre ells:

—No cal que hi aném á Barcelona: lo que fan allá també ho podém veure sense móurens d' aquí...

¡Y pensar que aixó es la nostra festa major, la solemnitat del centenari del descubrimient d' América!....

Si per casualitat passan pèl cap de vall de la Rambla, no s' acostin pas al monument.

M' han dit que Colón está trayent foch pèl caixals.

A. MARCH.

Las jermanas Esplugas, de Eldorado

SEGUIDILLAS

¡Quin parell de xicotas,
son las Esplugas!
¡Que bonicas y monas
son totas dugas!
Jo 'm desespero,
quan contemplo que gastan
tant de salero.

Las mans mevas, no 's cansan
may d' aplaudirlas.
La vritat es que dona
gust, al sentir las
Veu tan divina,

no se sent en cap puesto,
ni s' imagina.

Tan modestas y joves
son, y tan bellas
que 'm semblan al mirarlas
dugas estrellas.
Son dugas noyas,
elegantas y frescas
com dugas toyas.

Molt esbeltas las formas,
y molt primetas,
semblan de porcelana
dos figuretas.
Unas monadas
del públich de Eldorado
las mes mímadas.

Ab soltura declaman,
may desafinan;
las miradas que llensan
¡ay! m' assessinan.
Son molt artistas,
y per ellas suspiran
alguns bolsistas.

Quan las veig en escena
no se 'l que 'm passa.
Potsé ho fá, que m' agradan
un xiquet massa.
Fins pampallugas,
fan mos ulls, quan contemplan
á las Esplugas.

Son amables, finetas,
son molt graciosas;
y puch dir sens reparo
las mes hermosas.
¿No hu volen creure?
Donchs, se 'n van á Eldorado
y ho podrán veure.

LLUIS SALVADOR.

BARCELONA EN REMULL

Ara si que no 'ns queixarém per falta d' aygua.
Una pila de soterranis y llochets fondos de Barcelona han aparegut inundats per una corrent d' aygua fresca y cristallina, que converteix los baixos de las casas en *lagos* doméstichs ó piscinas de carácter familiar.

La gent s' está tornant ximple buscant las causas d' aquesta inundació repentina, que posa en fresch las casas favorescudas.

Uns diuen qu' es que 'ls taberners, veyent que ara 'l ví anirá barato, han llensat tota la provisió d' aygua que tenían.

Altres creuen que 'l mar, desitjant pendre part en las próximas festas de Colón, tracta de ferne alguna, y comensa á treballar per sota.

Fins n' hi ha que asseguran que aixó es una providencia adoptada pèl Ajuntament pera recreo y comoditat dels pobres barcelonins.

—Gracias á aquesta avinguda que inunda 'ls soterranis—deya un que sempre defensa 'l municipi—las familias passarán l' istiu ab més comoditat que 'ls altres anys.

—¿Per qué?

—Perque per banyarse no tindrán de fer res més

que baixar á la botiga y dir al amo:—¿Vol fer lo favor de deixarnos donar uns quants cabussóns?

Agafantlas per aquest cantó, hi ha gent qu' encare va més enllá, y suposant qu' es de mar l' aygua que ompla 'ls baixos de las casas, opinan que ara la vida sortirá més barato que antiguament y que 'ls propietaris están en lo dret d' aumentar lo preu dels lloguers.

—¿Per quina causa?

—¡Dimontri! ¿qué 's pensa qu' es poca comoditat aixó de tenir la mar vella á baix de la escala? Ademés, en los soterranis inundats, poch á poch s' hi anirán criant musclos, ostras y peix de totes classes, y 'ls inquilíns tindrán la inmensa satisfacció de poguer pescar dintre de casa seva y menjar peix fresch á tot' hora.

En cambi un propietari 'm deya:

—Lo qu' es jo, la contribució *territorial* d' aquí endavant no la pago.

—¿Per qué?

—Perque ja no tinch la casa sobre terra, sino sobre l' aygua.

De modo que 'l govern, si vol estalviarse disputas y cobrar ab tranquilat, no té altre remey que cambiar lo nom del impost y titularlo *contribució aquática ó húmida*, ó una cosa aixís.

La gent espantadissa viu una mica alarmada; pero 'ls esperits forts se 'n riuen del perill que 'ns amenssa y exclaman ab molta despreocupació.

—¿Qué? ¿qué pot succehirnos total? ¿Qué las casas s' enfonzin quant menos ho esperém? Millor: aixís podrá realisarse la reforma de Barcelona, sense obstacles ni impediments de cap classe.

Jo no crech que las cosas prenguin un aspecte tan desagradable; pero apart de que la vida *lacustre* tinch entés que no es gayre sanitosa, crech que las autoritats haurían de adoptar alguna providencia que 'ns deixés una mica aixuts.

Dirán qu' es difícil agotar los baixos de las casas; ja ho sé, pero que s' espavilin. ¿No 'ns agotan los quartos de la butxaca?

Lo positiu es que entre 'ls *mangueros* de la Rambla que 'ns remullan per sobre y las filtracions que 'ns remullan per sota, á Barcelona hi ha una mica massa d' humitat.

MATÍAS BONAFÉ.

REALIDAD

Tal es lo titul del drama del eminent novelista Perez Galdós que ahir dijous havia d' estrenarse en lo *Teatro de Novedats* per la companyía de Mario. Tenim lo número en premsa mentres s' está efectuant l' estreno, motiu pèl qual no podem resenyar l' éxit que indubtablement haurá obtingut.

Perez Galdós es una de las primeras figuras de la literatura contemporánea, y no duptém un instant que 'l públich que assisteix al teatro li farà la mateixa justicia que li fan los numerosos lectores de sas celebradas novelas. Coneixém l' obra *Realidad* per la lectura que d' ella hem fet, y creyém sincerament que la inteligencia poderosa de Perez Galdós brilla de una manera particular en totes y cada una de las escenas de tan genial producció.

Molt s' ha dit respecte á las diferencias qu' existeixen entre la novela y 'l drama. No las descoñeixém; pero 'l geni creador romp totes las trabas y s' imposa sempre, presentis en lo terreno en que 's presenti. La llum del dia y la llum de las bate-

riás del teatro farán brillar igualment las sévas creacions.

A fi de anticipar lo tribut de nostra admiració al gran escriptor, y á reserva de consignar en las nostras columnas l'eco fidel de la impressió que son drama *Realidad* haja produhit entre 'l públich de Barcelona, doném avuy un dibuix, en lo qual van reproduhidas las escenas més capitales de l'obra.

Creyém que 'ls nostres lectors nos ho sabrán agrahir.

J.

LA NIT DEL DESTERRO

I

Rendits y afadigats al caure 'l dia,
sagnant sos peus y capolats de camas,
Adam y Eva dins del bosch apilan
la marcida y mitj seca fullaraca,
y asseyentshi al damunt la nit esperan
mirantse fit á fit, ab tota l'ánima.
Prompte las mans del un y l'altre 's troban,
mes tart sos brassos ab amor s'enllassan
y discreta la nit sobre ells aboca
sombres y pau y soletat y calma.
Sos caps se juntan y sos cors batejan
moguts los dos per diferentas ansias;
ell pesarós per la perduda ditxa,
ella tement per la comesa falta.
Diu Eva á Adam ab veu melosa y trista:
—¿M' estimarás encar sent jo la causa
de ta mort, de tos planys y de tas penas?
Y á cau d'orella ell baix, baixet, exclama:
—¿Com nó, prenda del cor, esposa mia,
sanch de ma sanch, si ets l'única esperansa,
l'únich recort que del Eden que perdo
retinch á mon costat per confortarme?
—Oh, si, videta meva, estimam forsa
y 't juro sempre mes seré ta esclava,
jo vetllaré ton són, tas desventuras
endolciré ab mos cants y ab mas paraulas,
ab mos cabells desuharé ton rostre,
ab mon alé refrescaré tas galtas,
ton cap altiu quan á dormir s'inclini
sobra mon pit com á coixí descansa 'l,
y goigs, plahers qu' al Paradís s'ignorán
jo 't donaré pera esborrar ma falta.
Eva callá y en la foscor s'oiren
remors de fullas y cruixir de brancas,
y la nit entre tant cubreix l'escena
de sombra y pau y soletat y calma.

II

L'alba naixent, esbarriant las boyras,
dintre l'arbreda la claror escampa.
Piulan las aus desperesantse alegres
trayent lo caparró de sota l'ala.
Eva y Adam al deixondarse 's miran,
los llabis juntan y ardent bés estalla
y somrisent Adam diu á sa esposa:
—Alsemnos, comensém altra jornada;
penas inmensas en lo mon nos quedan,
treballs sens fi la terra ingrata 'ns guarda,
plors y condols nos minarán la vida
y la tristesa 'ns marcirá las caras.
Mes no 'm sab gens de greu, tot t'ho perdono.
Si per tú 'l Paradís varen tancarme,
entre tos brassos trobaré mil ditxas
com may allí al Eden pugui sommiarlas.

FOLLET.

LLIBRES

CARICATURAS por LUÍS TABOADA.—Una nova collecció d'articles xispejants deguts al popular é inagotable periodista que tants lectors conta en tot Espanya, tal es lo volum que ab lo titul de *Caricaturas* acaba de publicarse. La gracia y la bona sombra de Taboada brillan en tots los articles de la collecció, y millor encare qu'en tots los articles, en totas las páginas del llibre, casi diríam en totas las ratllas. De manera que 'l volum, editat ab elegancia per la casa de Losanta de Madrit, é ilustrat ab copiosos dibuixos de Angel Pons, vé á fer molt bon costat als que ab los tituls de *Madrid en broma*, *La vida cursi* y *Siga la fiesta*, porta publicats fins ara lo mateix autor, molts dels quals han hagut de reimprimirse al poch temps de ser publicats.

* *

PROSA LIGERA por JOSÉ DE LASERNA.—Correspon perfectament al titul que porta. Prosa lleugera es la que campeja en aquest llibre, escrita al volar de la ploma y no per aixó menos correcta. Forma també part de la biblioteca que publica 'l Sr. Losanta, per la qual utilisa l'enginy dels escriptors mes celebrats y populars. Vá ilustrat lo llibre ab dibuixos del Sr. Pons.

* *

ARTE DE HABLAR BIEN EL FRANCÉS por J. COSTE, interprete jurat y professor de idiomas.—En vuit dias y sense mestre se pot apendre, seguint las metódicas reglas de aquest tractat, la verdadera pronunciació, segons las reglas de la Academia francesa.—Es per consegüent, un llibre de molta utilitat per las personas que desitjin poderse produhir en l'idioma de Moliere, tan generalisat avuy dia.

* *

EL PRIMER DESENGAÑO.—*Esbozo de novela* por LUÍS DE VAL.—Constituheix una narració interessant que recomaném á tots los aficionats á la lectura amena. Ha sigut publicat pèl duenyo del Kiosko *El Sol*, y ostenta una portada ab un bonich dibuix de P. Ross.

* *

LOS CANGREJOS—Novela original de E. ANTONIO FLORES.—Ja es conegut del públich de Barcelona l'autor de la novela *La trata de blancas*, qui ho es, també de aquest llibre donat á llum, aixís mateix per lo Kiosko *El Sol*, y dotat de condicions análogas al anterior.

RATA SABIA.

A ALFREDO MARISTANY

(EN SON DESPIDO DE SOLTER)

BRINDIS

Un poeta inglés va dí
que 'l matrimoni al amor
era 'l mateix, en rigor,
que lo que 'l vinagre al ví;
pro jo diré fins que 'm cansí
y encar que no sigui moda,
que l'amor que 's torna boda
es un ví que 's torna ranci.

FREDERICH RAHOLA.

Al compás que l'istiu avansa, alguns teatros s'aclofan, deixant de donarse en ells las funcions

DRAMA ESTRENAT A NOVEDATS PER LA COMPANIA DE D. EMILI MARIO

REALIBDAD

POR

B. PEREZ GALDOS

DRAMA EN CINCO ACTOS

August. Pero que? dudas?...
) Sacalo.

ACTO 1

ACTO 3

ACTO 2

August. ¿Que es esto?...
Cierra ¡Federico! ¡Jesús!

ACTO 5

Urocco. ¿Por que no te impongo un cruel y ejemplar castigo; por que no te...?

ACTO 4

Leonor. ¡Mira que collar! Me lo dio Pepito Trastamara

Blas Cora

HOMENAJE QUE LA ESQUELLA DE LA TORRATXA TRIBUTA AL INSIGNE NOVELISTA, GLORIA D' ESPANYA.

ab que s' havia comensat la temporada de la época calurosa. Aquí están, per exemple, 'l *Lírich* y 'l *Calvo - Vico* que fan us de llicencia ilimitada: aquí tenen també 'l *Circo Espanyol Modelo*, que 'l día que vá escapar l' empresari ab los fondos de la taquilla, tots los artistas vãn afegir un número al programa, realisant l' exercici de quedarse tots ells ab un pam de nas.

Los teatros més céntrichs son los únichs que sostenen l' honor de la bandera.

TIVOLI

Continúan las representacions de *Surcouf* alternadas ab representacions de otras obras del repertori, á fi de donar varietat als espectacles y facilitar lo treball de algúns artistas que no prenen part en la representació de l' opereta de 'n Planquette.

Lo públich favoreix ab la séva presencia las funcions de aquest teatro, que sobre ser lo més económich, es además un dels més frescos de Barcelona.

NOVEDATS

Lo distingit novelista Sr. Martínez Barrionuevo, ha donat á la escena una nova producció que ha sigut acullida ab extraordinari aplauso. Se titula *Lo que no muere*, y está basada en los mútuos sacrificis que s' imponen dos amigas enamoradas del mateix home. *Angeles*, que recullí á casa séva á *Lucía*, quant aquesta se trobava pobre y desvalguda y ab un fill malalt, acepta 'l sacrifici de renunciar al home á qui estima ab tot lo cor, sols per no atentar á la felicitat de la séva amiga. *Lo que no muere* es la pietat de la dona.

L' assumpto es simpátich, y l' obra está impregnada de sentiment delicat y de ternura. No hi ha en ella un sol personatge que inspire repulsió: tots semblan haver sigut concebuts pera servir d' exemples de noblesa y de bondat.

En conjunt, la producció del Sr. Barrionuevo sembla tornarnos als temps d' Eguilaz y Larra, ab la única diferencia que aquests autors escribian en vers y 'l Sr. Barrionuevo emplea una prosa correcta, armoniosa, y en algúns moments verdaderament poética.

Lo públich, y en especial las senyoras, assisteixen ab interés al desarrollo de aquella especie de concurs de noblesa y de virtud. Molts ulls se humitejan de llágrimas. No totas las produccions que 's donan al teatro logran idéntichs resultats.

La execució, admirable. La Srta. Guerrero broda 'l séu paper ab filigranas encantadoras y se identifica ab lo caracter del personatge. La senyoreta Martínez mostrá á las claras l' acertat estudi que ha fet del personatge que representa. Molt bén encaixada la Sra. Alverá en lo paper de mare, qu' es tal vegada 'l menos consistent de la obra. En Thuiller representa ab verdader sentiment la séva part, mostrantse apassionat sense cridar, ni forsar la nota de la expressió, y en García Marqués fá un tipo acabat de un jove valent é intrépit pero timit ab las donas. Los restants actors contribuixen al excelent conjunt que ha alcansat la representació de aquesta obra afortunada.

*
* *

Del drama *Realidad*, que havia d' estrenarse anit, ne parlarém la senmana próxima ab l' extensió deguda. Sols nos cal anticipar que la representació de l' obra del eminent Pérez Galdós, té totas las proporcions de un verdader aconteixement literari.

ELDORADO

Las Campanadas, sarsueleta en un acte, lletra de Arniches y Cantó y música del mestre Chapí,

es una de las obras més bonicas del repertori de sarsuelas curtas.

L' argument en sa primera meytat resulta molt entretingut y abunda en xistes de bona lley; després saineteja una mica. Pero l' argument es lo de menos: lo notable en aquesta producció es la música, y lo que de la música sobresurt es lo dúo *pica-pica*, que 's farà popularíssim, y un coro de verenedors qu' es una joia musical.

Lo públich entussiasmat lo féu repetir tres vegadas seguidas.

Creym que la sarsueleta basada en assumptos populars de carácter rústech, contant ab músichs del talent del mestre Chapí, pot trobar molt camp per corre, creant un género genuinament nacional dintre de la esfera del art.

La empresa del Eldorado ha presentat l' obra ab gran esmero, estrenant al efecte una preciosa decoració del Sr. Urgellés. Lo crepuscul ab las sévas tintas melancólicas está notablement interpretat.

Se distingeixen en la representació las senyoretas Esplugas y Ferrero y 'ls senyors Guerra, Bosch y Colomer.

Los coros y l' orquesta hábilment conduhits pél director Sr. Cotó, contribuixen no poch al escelent conjunt de l' obra.

Aquesta 's posa en escena diariament. En aquests últims días se representa junt ab la sarsuela *El rey que rabió*, de manera que bé pot afirmarse qu' en aquest favorecut teatro 's dóna funció plena.

CIRCO EQUESTRE

Apart de altres artistas notables, las xilofonistas Celina y Eva Delepierre fan las delicias del públich que assisteix á las variadas funcions de aquest local.

N. N. N.

BORIA AVALL!

Al inspirat pintor F. GALOFRE OLLER, autor del celebrat quadro d' aquest titol.

Posat davant del teu quadro
vivament emocionat...

¡Válgam Deu, quantas ideas
s' apinyaren en mon cap!...

Sentia 'l xiu-xiu del poble,
los gemechs dels condemnats,
lo patejar de las bestias
y la veu forta y vibrant
del agutzil qu' ab sanch freda
pregonava als ciutadans
lo porque á n' aquells passavan
Boria avall.

Boria avall!... jo repetia
llegint lo rétol daurat;
¡Válgam Deu, si avuy encare
donguessin cástich semblant!...

Y allí ull-pres, davant del quadro
com si estés sugestionat,
fent un salt sigles enrera,
convertit en tribunal,
per ma pensa desfilava
la moderna societat,
mes culpable que 'ls que duyan
Boria avall.

Qui primer va presentarse 'm
fou la Junta de cert Banch
que ab sas manyas va fer caure

als qu' hi estaven assentats.

Y aixís com avuy ells *medran*
ab cinisme sens igual,
mentres los cabells s' arrencan
los qu' hi tenian los rals,
¿quin dupte té qu' allavoras
los haurian condemnat
per lo menos, á passarlos
Boria avall?

Poch després va presentarse 'm
una colla d' empleats
(que semblavan sangoneras)
parlant tots en castellá.

Per cada ral que guanyavan
ne gastavan un grapat,
que 'ls treyan de la ruleta...
de trampas electorals...
dels consúms... ó lley del timbre,
que pel cas tot es igual:
Boria avall aquesta *tropa*,
¡Boria avall.

La coqueta presumida
que sols menjá bacallá
per poder comprarse cintas
y *enramarse* ben bé 'l cap.

Y qu' en lloch d' endressar casa
de cusí y d' apedassar,
passa 'l dia fent posturas
encarada ab lo mirall;
¿quin servey no li farián
si per premi á tal afany
la passessin dalt d' un burro
Boria avall!

Y 'l burgés (mes que 'ls burgesos
per qui sent odi tan gran)
qu' als treballadors esplota
fentlos dá un tant senmanal.

Y tot per qué?... Per xalarse
y viure ell ben regalat
fins y á tant qu' arribi 'l dia
que 's fa un paro general
y allavors los sermoneja
La anarquía... La igualdad...
¿Qué *igualdad* ni qué *ocho cuartos*?
¡Boria avall!

Pobre Boria, si aytal cástich
á gust meu pogués donar!...
ni aixamplante com la Rambla
podriás donar l' abast.

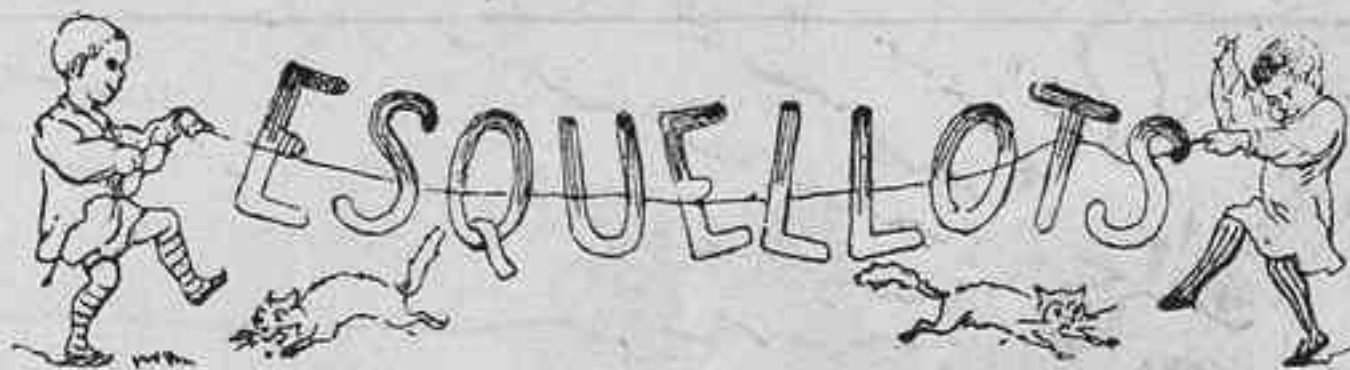
Qui no fila dret... al burro!
fora alló un no parar may!
fins la mare qu' estant bona
solzament pel *qué dirán*
dona 'l seu fillet á dida
poguent:el ella criar...
Boria avall sens cap reparo
¡Boria avall!

Y no sabs á qui ab mes ganas
passaria Boria avall?...
Als que sens art ni conciencia
se posan á criticar.

Criticons de quarto 'l rengle
qu' al teu quadro posan taps
(sens pensar que de defectes
hasta al mateix sol n' hi ha)
y que 's callan las bellasas
que han posat ton nom tan alt,
que talment sembla una estrella

nascuda en lo cel del Art.

RAMÓN SURINYACH BAELL.

Per fi l' Ajuntament, en sessió del dimars últim,
acordá utilizar la facultat que li concedeix la última
Real ordre del ministeri de Hissenda de fixar
á 6 pessetas 25 céntims lo dret de consúms per hec-
tòlitre de vi comú.

No es aixó precisament lo que volia la Corpora-
ció municipal, pero del mal lo menos.

Una advertencia al públich. En virtut de la re-
baixa establerta, los venedors de vi á la menuda
venen obligats á disminuhir sis céntims per litro
lo valor del vi qu' expenen, y encare hi guanyarán
25 céntims per hectòlitre.

Queda advertit lo públich, no sigui cas que 'l
benefici que se li otorga, quedi copat en las taber-
nas.

Una historia interesant relatava dias en ra
La Publicidad.

Un municipal deté á un tipo que 's adicava al
art sublim de Caco. L' acompanya á la casa de la
ciutat, y pél camí s' entaula entre 'ls dos lo se-
güent diálech:

—Guardia ¿vol entendres ab mí? deixim escapar
y aquí van vuyt naps.

—Ni por vuyt ni por vuyt cénts... ¿qué se ha
cregut vosté?

—Bé, home, no s' enfadi y escolti. Una unsa 'm
costará 'l que demá mateix me posin en llibertat.
Aixís, donchs, si vosté acepta 'ls vuyt duros que li
ofereixo, tant de guanyat per vosté y tant d' estal-
viat per mí.

—Vacha al diablo.

—Está bé: demá á las cinch de la tarde passis
pél café del Falcó, y li pagaré café y copa. Aixís
se convencerá de que per una unsa m' haurán po-
sat al carrer.

*
*
*

L' endemá, á l' hora convinguda 'l municipal,
per curiositat se deixá caure al café del Falcó, y
allá estava l' home sossegat y tranquil, segut da-
vant de una taula.

No es creible que 'l municipal aceptés lo convit,
perque devia quedarse com qui véu llumenetas al
contemplar á aquell home tan coneixedor del po-
der incontrastable de las unsas de perruca.

Será curiós averiguar los trámits que déu se-
guir la realisació de aquest miracles.

Las unsas de perruca ¿qui se las queda?

Lo regidor Sr. Poggio, elegit com á conservador,
s' ha passat al partit fussionista ab armas y bagat-
jes, anells, armillero y agulla de pit inclusive.

Está vist. La monarquia espanyola ha establert
lo torn pacífich dels partits.

No faltan en cambi monárquichs que anticipant-
se á certs successos, estableixen pél séu us parti-
cular lo torn pacífich de las opinións.

La Companyia de ferro-carrils del Nort ha pro-
hibit en los puestos de llibres y andéns de las esta-
cions la venta de periódichs y publicacions porno-
gráficas.

que no 's poden pendre banys
perque las ayguas escaldan,

posant l' olla á la finestra,
lo foch del sol cou la vianda,

Está molt posat en ordre.

Si bé, 'm sembla que 'l compliment de aquesta ordre tindrà las sévas dificultats, si ha de determinar ahont acaba lo licit y ahont comensa lo pornogràfich.

Pero en fi: quedis la Companyia del Nort ab las sévas caborias ja que, per lo vist, no té altres mals de cap.

*
* *

Un amich méu que acostuma á viatjar per aquella línia 'm pregunta:

—¿No troba vosté que la Companyia del Nort obraria més santament, si en lloch de ocupar-se de las publicacions que s' expenen en los andéns y puestos de llibres, se fixés una mica en lo material móvil, qu' es de lo més atrotinat, de lo més incómodo, de lo més indecent que corra per las líneas espanyolas?

La pregunta del amich, la considero molt fundada. No hi ha res més *pornogràfich* que 'ls vagóns que la Companyia del Nort imposa als séus passatjers, tractantlos pitjor que bestias.

Los malalts de la Casa de Caritat

La epidemia de meningitis infecciosa que reiná entre los albergats de la Casa de Caritat exclusivament en un departament de noys, ha desaparegut per complet, gracias als esforços del Jefe de la enfermeria l' intel·ligent metje doctor Pagés, y

dels demés que forman lo cos facultatiu doctor Cardenal, Comulada y Bruguera, assessorats pé sabi Dr. Robert.

Tant lo digníssim President del Asilo senyor Comas y Masferrer, com tots los altres individuos de la Junta de Govern, han fet tota classe de esforços per extingir la plaga, posant en práctica tots aquells medis que 'ls facultatius han indicat.

Lo diagnòstich formulat en lo primer moment de meningitis infecciosa, ha sigut confirmat per las autopsias y per los estudis que han fet en lo laboratori microbiològich municipal los doctors Ferrán y Claramunt, y aquesta malaltia tan extranya y tan fora de lo comú, sembla que es un envenenament de microbis que entrant per los budells s' esparraman pèl cos y determina una inflamació del cervell.

Aquest succés de la Casa de Caritat, ha donat lloch en las Academies de Medicina á discussions importantíssimas y que proban que la nostra classe mèdica sab en tots moments estar sobre l' camp de batalla per esclarir punts nuvolosos y de interès per la salut pública, y que quan certs elements no volen reconeixer la bona fè y suficiencia dels metjes encarregats de un establiment públich, saben posar las cosas en son lloch.

Llegeixo:

«Entre 'ls objectes venguts en lo palau Borghese figura un exemplar de la célebre *Biblia del pobres*, evaluat en 18,000 franchs.»

FÁ DE CALOR!...

HORCHATERIA

los gelats y 'ls mantecados
expontáneament s' inflaman,

y 'ls pelegríns van pèl món
de nit, per no deixatarse.

Si la *Biblia dels pobres* val 3,600 duros ¿quin valor tindria la *Biblia dels rics*?

Barcelona tindrà dintre de poch un *frontón* ó joch de pilota. S' utilitzarà al efecte un gran solar de la Gran Via, ahont los Srs. Garriga y Parellada se proposan construhir en l' espay de dos mesos un local de pedra, ferro y fusta capàs per 5,000 personas. Lo *frontón* estarà rodejat de jardins y tindrà ademés café, restaurant y confiteria.

Molt celebrém que Barcelona vegi aumentar ab un local més los sitis d' expansió y recreo ab que conta actualment.

Y si fos catalanista
diria esclatant de joya:
—Ara veurán á Madrid
com los torném la pilota.

La Societat general de Teléfonos sembla que ha ultimat una contracta ab l' empresa del Liceo, al objecte d' establir desde la próxima temporada *audicions musicals telefónicas*.

A parlar ab franquesa, no seré jo qui á la Companyia de Teléfonos li arrendi la ganancia que pugui obtenir per aquest concepte.

¿Qui será capàs d' estarse á casa séva, ab las boquillas á las orellas, escoltant las óperas que 's cantin? Dupto que hi haja ningú que s' hi resigni.

Al Liceo no s' hi vá á sentir música. S' hi vá sols á veure y á ferse veure.

No ho olvidi la Companyia general de Teléfonos.

La senmana entrant *La Campana de Gracia* publicarà 'l número extraordinari corresponent al mes de juliol. No duptém un instant que també aquest será digne dels números análechs que cada mes dona á llum lo popular periódich.

Deya días enrera *El Noticiero*:

«San Juan quiere decir fiesta de los que suspiran, de los que sueñan, de los que esperan, de los que lo ven todo de color de rosa; San Pedro quiere decir fiesta de la gente sesuda, positivista, que prefiere un duro á un beso y cuatro billetes de banco á un bouquet de gardenias perfumadas por el tibio aroma del seno que adornaron.»

Si entench lo perquè de aqueixas diferencias entre Sant Joan y Sant Pere, que m' escalibin.

Se coneix que 'l que va escriure las ratllas transcritas lo dia de Sant Pere no devia veure á la xicota.

Vaig rebre una tarjeta postal de Brusselas, anunciantme que 'l nen Lleonet Fontova havia alcan-sat, en lo concurs de violí, un primer premi ab la major distinció, qu' es en efecte, com lo séu nom indica, la major distinció que s' otorga en aquell Conservatori.

Désprés he vist periódichs de aquella capital, y

he pogut ferme càrrech de la gran ovació que se ha tributat al novell artista catalá, qual reputació en lo successiu queda plenament assegurada. En Lleonet Fontova va entussiasmar á la concurrència. Un periódich diu d' ell qu' es la personificació de la música. Un altre l' elogia perque tenint segur un primer premi en lo concurs del any passat, preferí no presentarse á fi de aprofitar un any més las sabias llissóns de Mr. Colyns. Tots ells, sens escepció, saludan al nen Fontova com una estrella de l' art.

Es inútil dir ab quanta satisfacció doném compte de aquest triunfo y de semblants elogis.

No vajan á Sevilla, á lo menos en aquest temps. ¡La friolera de 46 graus y mitj ha marcat lo termómetro colocat á la sombra!

Vaja, está vist: lo sol andalús se derreteix per las sevillanas.

Fa brometa 'l *Diluvi* ab los Lluisos. Miquels y altres classes de devots que han anat un de aquests dias á Montserrat en ruidosa pelegrinació, y diu que al marxar quan los preguntavan: «¿A dónde vais?» responían plens de goig y en veu molt alta: «¡A Montserrat!»

En cambi 'l dillúns pròxim—segueix dihent lo *Diluvi*—al arribar los pelegrins á Barcelona, podrá ser que quant se 'ls preguntí: «¿De dónde venís?» contestin fatigats y aburrits: «¡De Montserrat!»

* * *

Sí, senyor: podrá ser.

Com també podrá ser que algun dels pelegrins digui:

—Al visitar la cova de Fray Joan Gari, hi hem trobat al Sr. Lasarte fent penitencia y preguntant á Déu devotament pels séus companys de redacció del *Diluvi*.

A lo menos, es positiu, que al Sr. Lasarte, 'ls frares de Montserrat li tenen sempre quarto apunt.

La corrida del diumenje hauria sigut de las bonas sense 'l desacert de la empresa, que no sé per quina motiu va tenir la humorada de contractar al Hermosilla com á segon espasa.

Tothom, menos l' empresari, sab que l' Hermosilla no es un matador de cartell; ningú menos l' empresari, ignora que l' Hermosilla, més que un torero es un bailari, qu' está sempre fent tremolins davant del toro.

Aixís es que aquest matador maula, després de haver ballat uns schotiss, una polca, uns rigodóns y un vals davant del según toro, va retirarse de la plassa, deixant per fer tota la feyna á n' en Lagartijo.

* * *

Pero á n' en Lagartijo 'ls anys li pesan.

Y si fins al quart toro s' aguantá bastant fresch y seré, en los dos restants estava tan visiblement fatigat que se sortí del compromís, á la bona de Déu. De manera que la corrida que havia comensat molt bé, deixa molt que desitjar en la seva última part.

Está vist que l' actual empresa no pot ensopagarne ni una.

Llegeixo:

«Ha sigut descuberta una agencia que 's dedicava á la expendició de certificats falsos d' examen de fi de curs, ab notas otorgadas á gust dels estudiants desaplicats que desitjavan enganyar als séus pares ó encarregats ab imaginarias aprobacions de assignaturas.»

Ja es fins ahont pot arribar la mania de la sofisticació.

Transformar en melóns las carbassas, es lo únich que 'ns faltava veure.

A Girona ha sigut molt bén rebut lo drama del Sr. Amat y Campmany de Figueras, titulat *Ferma despoli forçada*, que ab tant éxit sigué estrenat en lo teatro Calvo y Vico, de Barcelona.

Lo Sr. Amat, terminada la representació de la seva obra, sigué obsequiat ab una serenata, y al dia següent ab un banquet.

Rebi 'l distingit escriptor figuerench la nostra enhorabona.

L' empresari del Circul Espanyol Modelo, segons relata un periódich, l' altra nit, á última hora va apoderarse del import de la taquilla, desapareixent sense satisfacer lo sou als artistas y empleats del establiment.

Vels'hi aquí un exercici de molt mérit que no es'ava anunciat en lo programa.

Los hebreus disseminats en distints punts d' Europa fan vida apart, sostenint en molts paratjes escolas de primeras lletras per lo seu us exclusiu.

En una de aquestas escolas, preguntá un dia un professor:

—¿Quina falta van cometre 'ls fills de Jacob al vendres al seu germá Joseph?

L' alumno vá respondre:

—La falta principal que van cometre, al meu entendre, es haverlo donat massa barato.

Un comerciant al engrós convida á uns séus amichs, dihentlos:

—Demá m' arriba directament de Puerto Rico una caixa de café. Feume 'l favor de venirlo á tastar: es cosa bona.

Acuden los amichs á probar aquell café que rebut directament, per forsa ha de ser de confiança. Y com *no hay mejor café que el de Puerto-Rico*, 'ls convidants lo saborejan y 'l posan als núvols.

L' anfitrió plé d' entussiasme, diu:

—Vull que 'us en porteu un paquetet.

Cridant al criat:

—Joan! Farás un paquet per cada un de aquets amichs del café de Puerto Rico que ha arribat avuy.

—Senyor—respon lo criat—es que 'l café de Puerto Rico avuy no ha vingut. En vá l' hem estat esperant tot lo dia.

—¿Y donchs aquest que 'ns has servit de ahont es?

—A última hora, y no sabent que fer, hi anat á buscarlo al carretó de aquí la cantonada.

Un metje de ideas religiosas molt acentuadas, un diumenge que un subjecte aná á buscarlo, perquè li prestés los auxilis á la dona que li anava de part, respongué:

—Digui á la seva senyora qu' esperi fins demá perquè jo 'ls dias de festa no treballo.

LOPEZ-EDITOR, Rambla del Mitj, número 20, Llibreria Espanyola, Barcelona.—Correu - Apartat, número 2.

OBRAS DE BENITO PEREZ GALDÓS

REALIDAD

DRAMA EN CINCO ACTOS Y EN PROSA

Arreglo de la novela del mismo título

Representada en el Teatro de la Comedia de Madrid el 15 de Marzo de 1892

— Precio: DOS pesetas —

NOVELAS ESPAÑOLAS CONTEMPORÁNEAS

DOÑA PERFECTA, Tomo en 8. ^o	2 Ptas.
GLORIA, Dos tomos en 8. ^o	4 »
MARIANELA, Tomo en 8. ^o	2 »
LA FAMILIA DE LEÓN ROCH, Tres tomos en 8. ^o	6 »
EL AMIGO MANSO, Tomo en 8. ^o	3 »
LA DESHEREDADA, Dos tomos en 8. ^o	6 »
EL DR. CENTENO, Dos tomos en 8. ^o	6 »
TORMENTO, Tomo en 8. ^o	3 »
LA DE BRINGAS, Tomo en 8. ^o	3 »
LO PROHIBIDO, Dos tomos en 8. ^o	6 »
FORTUNATA Y JACINTA, 4 tomos 8. ^o	12 »
MIAU, Tomo en 8. ^o	3 »
LA INCÓGNITA, Tomo en 8. ^o	3 »
REALIDAD, Tomo en 8. ^o	3 »
ANGEL GUERRA, Tres tomos en 8. ^o	9 »
TRISTANA, Tomo en 8. ^o	3 »
LA FONTANA DE ORO, (1820-1821) Un tomo en 8. ^o	2 »
EL AUDAZ, historia de un radical de antaño (1814). Tomo en 8. ^o	2 »
TORQUEMADA EN LA HOGUERA, El artículo de fondo, La mula y el buey, La pluma en el viento, La conjuración de las palabras, Un tribunal literario, La princesa y el granuja, Junio. Tomo en 8. ^o	3 »
LA SOMBRA, Celin, Tropiquillos, Theros. Tomo en 8. ^o de 300 páginas.	2 »

EPISODIOS NACIONALES

Edición económica.—Tomos en 8.º á dos pesetas

Trafalgar.—La corte de Carlos IV.—El 19 de Marzo y el 2 de Mayo.—Bailén.—Napoleón en Chamartin.—Zaragoza.—Gerona.—Cadiz. Juan Martin *El Empeinado*—La batalla de los Arapiles.—El equipaje del rey José.—La segunda casaca.—Memorias de un cortesano de 1815.—El Grande Oriente.—7 de Julio.—Los cien mil hijos de San Luis.—El terror de 1824.—Un voluntario realista.—Los Apostólicos.—Un faccioso más y algunos frailes menos.

GRAN EDICIÓN ILUSTRADA

Diez hermosos volúmenes, conteniendo cada uno dos *Episodios* con más de 1,200 grabados. Precio encuadernados en rústica 133 pesetas; encuadernados esmeradamente en tela, 168 pesetas.

OBRAS NUEVAS

E. ZOLA

La Débâcle

(El Desastre)

Tres tomos en octavo. — Precio: SEIS pesetas

LAS BODAS

D' EN CIRILO

SAYNETE EN UN ACTE Y EN PROSA

original de

EMILI VILANOVA

Preu: UNA pesseta

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de dites obras, remetent l' import en libransas del Giro Mutuo, o bé, en sellos de franquig al editor Lopez, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá a volta de correu franca de port. No responém d' estravíos, no remetent además 3 rals pel certificat. Als corresponsals de la casa se 'ls otorgan rebaixas.

SOLUCIONS

A lo insertat en l'últim número

1.ª XARADA 1.ª—*En-de-mo-ni-a-da.*

2.ª XARADA 2.ª—*Vocal.*

3.ª TERS DE SILABAS.
G A L L I N A
L L I B R E T A
N A T A L I A

4.ª LOGOGRIFO NUMÉRICH.—*Prudencia.*

5.ª GEROGLÍFICH.—*Com mes lletras teus, per mes persona passa.*

TRENCA-CAPS**XARADAS**

I

¡Ola noy! escolta *hu-*
(*quarta*,
Digas á lo teu germá
que demá marxó á la
(*torra*,
y si'm vol acompanyar:
anirém á *Hu-dos*
(*ters-quarta*
y seguirem tot lo *ters*
puig presentan bona
(*anyada*
las nogueras y admet-
(*llers*.
Es la *hu dos* mes bo-
(*nica*
que hi ha en tot lo re-
(*dedor*
de lo camp de Tarra-
(*gona*
ahont s'hi cull un *hu*
(*molt bo*.
Digas donchs á n' en
(*Pauhet*
si li agrada la excursió,
que demá al punt de
(*las quatre*
espero contestació.

Jo allí dalt tinch una tia
y podrém viure com cal
set ó vuyt dias de gorras
sense costarnos ni un ral.

ALÍ-BEY-BEN-MORRUT.

II

—Y dos tres *hu Tres* que 'n sabs?
—Res: que s'ha casat á *Tot*
y que además del seu dot
ara está guanyant molts naps.

SOTERO FERRER Y C.^a

ANAGRAMA

Vaja *Tot*, no 'm fassis *tot*,
perque 'ls teus jochs ja m' atipan.
¿No veus que 'ls qu' están aquí
al costat nostre, 'ns critican?

J. D. DOMENECH.

TRENCA-CLOSCAS

T. MORA
MANILA

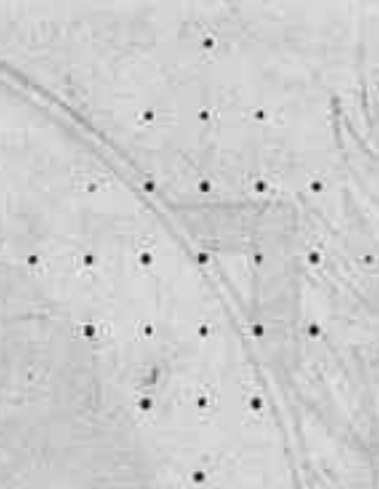
Mlle. NORALY.

Arriba, puja á las taulas,
y 'l públich en massa ha dit:
—Es la primera *gommeuse*
que á Barcelona hem sentit.

LAS ESTRELLAS DEL MOULIN ROUGE

Formar ab aquestas
lletras lo titol de un
drama catalá.

BARRAS TRISTAS.

ROMBO

Primera ratlla verti-
cal y horisontal: con-
sonant.—Segona: en lo
telégrafo.—Tercera:
carrer de Barcelona.—
Quarta: nom d'home.
—Quinta: eyna de ma-
nya.—Sexta: adverbí
de temps.—Séptima:
consonant.

CONVERSA

—Digas Antón: ja es-
tá ho l'Agustí fuster?

—Sí.

—Y quina enferme-
tat ha tingut?

—Aixo preguntas? La
que tu mateix has dit

CAP DE FUSTA.

GEROGLÍFICH

X

clau clau clau

I

MON

I T I

R

ITRAM Y EVOB.

LOGOGRIFO NUMÉRICH

1 2 3 4 5 6.—Poble catalá.

3 4 5 2 2.—Joya.

6 5 4 3.—Riu francés.

4 3 6.—Part del cos humá.

2 3.—Nota musical.

1.—Consonant.

3 6.—En las cartas.

3 2 2.—Una planta.

1 3 2 3.—Utensili de guerra.

5 2 5 4 3.—Nom de dona.

2 2 3 4 6 3.—Arma blanca.

PAU GUERRA.